Lietas arhīva Nr. C-6687-18/31
ECLI:LV:RVPT:2018:1120.C30668718.4.S

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018.gada 20.novembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa,
tiesnese Anastasija Pasjuga,
tiesas sēžu sekretāre Jana Latkovska,
piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. B/,
2018.gada 1.novembrī atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA "Celsis" prasībā pret SIA "Selltex" par parāda, līgumsoda, likumisko procentu un zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2018.gada 7.augustā tiesā saņemts SIA "Celsis" (turpmāk arī – prasītājs) prasības pieteikums pret SIA "Selltex" (turpmāk arī – atbildētājs) par parāda, līgumsoda, likumisko procentu un zaudējumu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2016.gada 29.februārī puses parakstīja pirkuma līgumu, atbilstoši kuram atbildētājam kā pircējam bija pienākums veikt samaksu prasītājam kā pārdevējam par iegādātajām precēm 30 dienu laikā no brīža, kad pārdevējs nodevis pircējam preces pavadzīmi – rēķinu par attiecīgo pirkumu. Atbildētājam tika izrakstītas 11 pavadzīmes par kopējo summu 4681,57 *euro*, kuru atbildētājs nav apmaksājis. Neraugoties uz vairākkārtējiem atgādinājumiem un nosūtīto rakstveida pretenziju, atbildētājs savas saistības līdz prasības iesniegšanas dienai nav izpildījis. Atbilstoši noslēgtā līguma nosacījumiem atbildētājam ir pienākums maksāt prasītājam ne tikai līgumsodu, bet arī zaudējumus, kas prasītājam radušies, veicot samaksu par juridiskajiem pakalpojumiem.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1756., 1757., 1770., 1771., 1775. un 1779.pantu, prasītājs lūdz tiesu:

1) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam pamatparādu 4681,57 *euro*, līgumsodu 61,36 *euro*, likumiskos procentus 50,57 *euro*, zaudējumus 363 *euro*, kā arī visus ar tiesāšanos saistītos izdevumus;

2) noteikt, ka prasītājam ir tiesības par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei saņemt no atbildētāja 6 % gadā no piespriestās un neatmaksātās parāda summas.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumu par celto prasību nav iesniedzis.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāve prasību uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem un pamatiem. Papildus paskaidroja, ka atbildētājs mutiski solīja samaksāt parādu, taču tā arī nav izpildījis savas saistības. Uz prasītāja nosūtīto pretenziju rakstveida atbilde nav sniegta. Precizēja, ka prasības pieteikumā kļūdaini tiek lietots jēdziens "līgumsods", jo prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja līgumiskos nokavējuma procentus 61,36 *euro*, kas aprēķināti atbilstoši noslēgtā pirkuma līguma nosacījumiem.

Atbildētāja pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies, par neierašanās iemesliem tiesai nav paziņojis, kā arī nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu. Par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājam paziņots Civilprocesa likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti uz atbildētāja juridisko adresi 2018.gada 19.septembrī. Līdz ar to tiesa konstatēja, ka lietu iespējams izskatīt atbildētāja prombūtnē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu.

Ievērojot Civilprocesa likuma 208.[1] panta noteikumus, tiesai saskaņā ar šī panta pirmo daļu jātaisa lietā aizmugurisks spriedums, jo atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu, lai gan Civilprocesa likuma 74.panta septītās daļas 1.un 2.punkts skaidri noteic, ka pusēm ir pienākums pēc tiesas aicinājuma ierasties tiesā un savlaicīgi rakstveidā paziņot par iemesliem, kuru dēļ nevar ierasties uz tiesas sēdi. Tiesa atzīst par pietiekamiem strīda izšķiršanai prasītāja pārstāves paskaidrojumus un lietā esošos rakstveida pierādījumus, kā arī tiesa nekonstatē Civilprocesa likuma 208.[1] panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktos šķēršļus aizmuguriska sprieduma taisīšanai.

Motīvu daļa

Noklausoties prasītāja pārstāves paskaidrojumus, izvērtējot lietas materiālos esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, bet atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

No lietas materiāliem redzams, ka 2016.gada 29.februārī puses noslēdza pirkuma līgumu, vienojoties, ka prasītājs kā pārdevējs pārdos atbildētājam kā pircējam preces, kuras specifikācija ir norādīta rēķinā, un pircējs pieņems preces par maksu, kas noteikta saskaņā ar līguma noteikumiem. Atbilstoši noslēgtā līguma 2.2.punktam pircējs maksā par precēm ar pārskaitījumu uz pārdevēja norādīto bankas kontu vai skaidrā naudā, iemaksājot preču pavadzīmē – rēķinā norādīto summu uzņēmuma kasē 30 kalendāro dienu laikā no brīža, kad pārdevējs nodevis pircējam preces pavadzīmi – rēķinu par attiecīgo pirkumu (*lietas 11.-14.lapa*).

Saskaņā ar Civillikuma 2002.pantu pirkums ir līgums, ar ko viena puse apsola otrai par norunātas naudas summas samaksu atdot zināmu lietu vai tiesību. No Civillikuma 2033.panta izriet pircēja pienākums veikt samaksu par iegādātajām precēm.

Atbilstoši Civillikuma 1587.pantam tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Katrai pusei ir pret otru prasības

tiesība par līguma izpildīšanu (Civillikuma 1590.pants).

Tiesai nav iesniegti pierādījumi tam, ka pušu noslēgtais pirkuma līgums būtu zaudējis savu spēku.

Tiesa konstatē, ka laika posmā no 2018.gada 28.februāra līdz 2018.gada 26.aprīlim prasītājs pārdeva atbildētājam preces par kopējo summu 7603,70 *euro*, ko apliecina prasības pieteikumam pievienotās pavadzīmes Nr.00004323, Nr.00004477, Nr.00004552, Nr.00004607, Nr.00004626, Nr.00004653, Nr.00004721, Nr.00004732, Nr.00004733, Nr.00004759 un Nr.00004775 (*lietas 15.-25.lapa*). Saskaņā ar līguma nosacījumiem un pavadzīmēs norādīto atbildētājam bija jāveic samaksa par iegādātajām precēm 30 dienu laikā.

No lietas materiāliem redzams, ka 2018.gada 23.maijā uz atbildētāja faktisko adresi tika nosūtīta pretenzija un brīdinājums par prasības iesniegšanu tiesā, ar kuru prasītājs pieprasīja atbildētāju veikt samaksu par iegādātajām precēm 4320,50 *euro*. Atbildētājs tika brīdināts, ka gadījumā, ja septiņu dienu laikā no pretenzijas nosūtīšanas dienas parāds netiks apmaksāts, prasītājs būs spiests vērsties tiesā ar prasību par parāda piedziņu (*lietas 26.-28.lapa*).

Saskaņā ar prasības pieteikumam pievienoto parāda aprēķinu atbildētāja pamatparāds uz 2018.gada 3.jūliju sastāda 4681,57 *euro* (*lietas 30.lapa*).

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu tas, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs nav izmantojis savas likumā paredzētās tiesības – nav sniedzis rakstveida paskaidrojumu par prasības pieteikumu, nav apstrīdējis prasības pieteikumā minētos faktus un prasības summu, nav iesniedzis pierādījumus, kas apliecinātu parāda samaksu, nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, no kā secināms, ka atbildētājam nav pamatotu iebildumu pret prasību. Ņemot to vērā, tiesa atzīst, ka ir pamats piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam pamatparādu 4681,57 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1652.panta 3.punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Atbilstoši Civillikuma 1757.pantam, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti (1765.p.).

Saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Pušu noslēgtā pirkuma līguma 2.3.punkts noteic, ja pircējs nav veicis samaksu pilnā apmērā par iegādātajām precēm, kā to paredz līguma 2.2.punkts, pircējs maksā kavējuma procentus 0,03 % apmērā no nesamaksātās summas par katru nokavēto dienu.

Kā secināms no prasības pieteikumam pievienotājām pavadzīmēm un parāda aprēķina, prasītājs aprēķināja līgumiskos nokavējuma procentus 0,02 % dienā par laika posmu no 2018.gada 31.marta līdz 2018.gada 3.jūlijam 61,36 *euro* apmērā.

Tiesa atzīst par līguma nosacījumiem atbilstošo un matemātiski pareizu prasītāja veikto līgumisko nokavējuma procentu aprēķinu. Minētie procenti nav atzīstami par nesamērīgiem un godīgai darījumu praksei neatbilstošiem, jo atbildētājs ilgstoši nav veicis samaksu par iegādātajām precēm, turklāt procentu apmērs nepārsniedz Civillikuma 1763.panta 1.punktā noteikto ierobežojumu. Lai arī prasītājs bija tiesīgs aprēķināt līgumiskos nokavējuma procentus 0,03 % apmērā no nesamaksātās summas par katru nokavēto dienu, tiesa nav tiesīga pārsniegt prasījuma robežas, piedzenot lielāku līgumisko nokavējuma procentu summu, nekā to lūdz prasītājs. Līdz ar to atzīstams, ka ir pamats piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam līgumiskos nokavējuma procentus 61,36 *euro*.

Tiesa konstatē, ka prasītājs aprēķināja likumiskos nokavējuma procentus 6 % gadā par laika posmu no 2018.gada 31.marta līdz 2018.gada 3.jūlijam 50,57 *euro*.

No Civillikuma 1756., 1757. un 1765.panta noteikumiem izriet, ka gadījumā, ja līgumā ir noteikts atbildētāja pienākums maksāt prasītājam procentus par parāda samaksas nokavējumu, prasītājam nav pamata papildus prasīt arī likumiskos nokavējuma procentus, kas aprēķināti par to pašu laika periodu. Līdz ar to secināms, ka prasītāja prasība daļā par likumisko procentu 50,57 *euro* piedziņu par laika posmu no 2018.gada 31.marta līdz 2018.gada 3.jūlijam ir noraidāma kā nepamatota.

Pušu noslēgtā pirkuma līguma 5.2.punkts noteic, ja par parāda piedziņu tiek uzsākta parāda piedziņas procedūra, tai skaitā tiesvedība, pircējs apmaksā pārdevējam visus zaudējumus, kas tam radušies sakarā ar parāda piedziņu un tiesvedību, tai skaitā arī pārdevēja veiktos maksājumus juridisko pakalpojumu sniedzējiem, kā arī maksājumu piedziņas sabiedrībām.

No lietas materiāliem redzams, ka, pamatojoties uz 2018.gada 12.jūnija rēķinu, prasītājs veica samaksu SIA "Armarex" 363 *euro* apmērā sakarā ar prasības pieteikuma sagatavošanu lietā ar atbildētāju SIA "Selltex" un pārstāvību tiesas sēdē (*lietas 31.-32.lapa*).

Atbilstoši Civillikuma 1770.pantam ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Saskaņā ar Civillikuma 1775. pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Tiesību doktrīnā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006.- 209.lpp.*).

Tiesa atzīst, ka atbildētājs pretēji noslēgtā pirkuma līguma nosacījumiem ilgstoši nav veicis samaksu par iegādātajām precēm, kā rezultātā prasītājs bija spiests vērsties pēc juridiskās palīdzības, lai piedzītu no atbildētāja parādu tiesas ceļā. Līdz ar to secināms, ka pastāv cēloniskais sakars starp prasītāja zaudējumiem 363 *euro* un atbildētāja neatļauto darbību, kas ir pamats minētās zaudējumu summas piedziņai no atbildētāja par labu prasītājam.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesai pašai (*ex officio*) neatkarīgi no prasītāja prasījuma jānoteic prasītājam tiesības par laiku no sprieduma pasludināšanas dienas līdz sprieduma izpildei vai dienai, kad parādnieka mantu pārdod izsolē, saņemt procentus no tiesas piespriestās maksājuma summas uz likuma pamata (Civillikuma 1759.pants), kuru apmērs noteikts Civillikuma 1765.pantā (*Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 4.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC-87, Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 13.oktobra lēmums lietā Nr.SPC -166/2010*).

Atbilstoši Civillikuma 1765.pantam gadījumos, kad likums noteic aprēķināt likumiskos procentus, tie ir seši procenti no simta gadā. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% gadā no nesamaksātās pamatparāda summas 4681,57 *euro*.

Saskaņā ar Augstākās tiesas atziņām likumiskie procenti, tiesības uz kuriem norādītas tiesas spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad, par laika posmu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 29.janvāra lēmums lietā Nr.SKC-1331/2016*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam — proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Prasītājs, ceļot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunktu un 39.panta pirmās daļas 5.punktu ir

samaksājis valsts nodevu 440,90 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 *euro* (*lietas 9.-10.lapa*). Līdz ar to ir pamats piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam valsts nodevu 436,58 *euro* (5105,93 x 440,90 / 5156,50) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,17 *euro* (5105,93 x 3,20 / 5156,50) proporcionāli apmierinātā prasījuma apmēram.

Tiesa konstatē, ka prasītājs par prasības pieteikuma iesniegšanu faktiski samaksāja lielāku valsts nodevu, nekā to nosaka likums, proti, 440,90 *euro* vietā samaksājot 448,10 *euro*. Tiesa izskaidro, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 37.panta noteikumiem prasītājs ir tiesīgs iesniegt tiesā pieteikumu par valsts nodevas 7,20 *euro* atmaksāšanu no valsts budžeta līdzekļiem.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, skaitot to no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5., 41.panta pirmo daļu, 97., 189. - 195., 204.[1], 208.[1], 208.[2] pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt daļēji SIA "Celsis" prasību pret SIA "Selltex" par parāda, līgumsoda, likumisko procentu un zaudējumu piedziņu.

Piedzīt no SIA "Selltex", reģistrācijas Nr.50003936851, par labu SIA "Celsis", reģistrācijas Nr.50103645881, pamatparādu 4681,57 *euro* (četri tūkstoši seši simti astoņdesmit viens *euro* 57 centi), līgumiskos nokavējuma procentus 61,36 *euro* (sešdesmit viens *euro* 36 centi) par laika posmu no 2018.gada 31.marta līdz 2018.gada 3.jūlijam, zaudējumus 363 *euro* (trīs simti sešdesmit trīs *euro*), samaksātos tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu 436,58 *euro* (četri simti trīsdesmit seši *euro* 58 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,17 *euro* (trīs *euro* 17 centi), kopā piedzenot 5545,68 *euro* (pieci tūkstoši pieci simti četrdesmit pieci *euro* 68 centi).

Samaksa veicama SIA "Celsis", reģistrācijas Nr.50103645881, AS "SEB banka" kontā Nr.LV08UNLA0050020643762.

Noteikt SIA "Celsis", reģistrācijas Nr.50103645881, tiesības par laika posmu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no SIA "Selltex", reģistrācijas Nr.50003936851, likumiskos procentus 6% (sešu procentu) apmērā gadā no nesamaksātās pamatparāda summas 4681,57 *euro*, ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Noraidīt SIA "Celsis" prasību daļā par likumisko procentu par laika posmu no 2018.gada 31.marta līdz 2018.gada 3.jūlijam 50,57 *euro* piedziņu.

Noteikt SIA "Selltex" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā Rīgā, Jēzusbaznīcas ielā 6, bet atbildētājs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesai pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2018.gada 20.novembrī no plkst.16.00.

Tiesnese Anastasija Pasjuga